

TIRANT, 10 (2007)

Articles

[Rafael BELTRAN, Modalidades de la palabra en acción: narradores internos, recitaciones, rezos y conjuros en *Tirant lo Blanc*](#)

[Susana CAMPS PERARNAU, Un *Tirant* castellà i altres llibres de cavalleries a la biblioteca valenciana de Pere Andreu Sart \(València, 1512\)](#)

[Teresa IZQUIERDO ARANDA, Reflexions sobre els paisatges i les escenes de vida quotidiana al *Curial e Güelfa*](#)

[José Julio MARTÍN ROMERO, El *Ornamento de princesas*: un diàlogo sobre la educació femenina de Feliciano de Silva](#)

[Rafael M. MÉRIDA JIMÉNEZ, Los libros de caballerías en América: huellas culturales y cultura impresa \(1492-1516\)](#)

[Alejandro VELÁZQUEZ ELIZALDE, Función y sentido de los espacios exteriores en *Tirant lo Blanch*: ciudades, posadas, iglesias y plazas](#)

Ressenyes

[Rafael ALEMANY FERRER, *Introducció al "Tirant lo Blanc"*, Alzira, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana - Bromera, 2007 \(Llúcia MARTÍN\)](#)

[Javier BLASCO, *Cervantes, raro inventor*, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2005 \(Cristina MARTÍNEZ\)](#)

[Esteban CORBERA, *Febo el troyano*, ed. José Julio Martín Romero, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2005 \(Laura GARRIGÓS\)](#)

[Alberto DEL RÍO NOGUERAS, *Florindo* \('Guía de Lectura'\), Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2007 \(Cristina MARTÍNEZ\)](#)

Mónica NASIF, *Belianís de Grecia (Partes I y II)* ('Guía de Lectura'), Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2006 (Cristina MARTÍNEZ)

Joanot MARTORELL, *Tirant lo Blanc*, estudi preliminar i propostes de treball a cura de Jordi Galves, Barcelona, Edicions 62, 2005 (Rafael BELTRAN)

Stefano NERI, *Antología de las Arquitecturas maravillosas en los libros de caballerías*, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2007 (Teresa IZQUIERDO)

Stefano NERI, *L'eroe alla prova, Architetture meravigliose nel romanzo cavalleresco spagnolo del Cinquecento*, Pisa, Edizioni ETS, 2007 (Teresa IZQUIERDO)

Stefano NERI, *Lepolemo* ('Guía de Lectura'), Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2006 (Cristina MARTÍNEZ)

PALMERÍN DE OLIVIA, ed. Giuseppe DI STEFANO, intr. M.ª Carmen MARÍN PINA, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2004 (Laura GARRIGÓS)

Juan PÉREZ DE MONTALBÁN, *Palmerín de Oliva*, edición crítica, introducción y notas de Claudia Dematté, Pisa, Mauro Baroni Editore, 2006 (José Julio MARTÍN ROMERO)

El QUIJOTE desde el siglo XXI, ed. Nicasio SALVADOR MIGUELI y Santiago LÓPEZ-RÍOS, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2005 (Cristina MARTÍNEZ)

Nota-ressenya

Stefano NERI, *Antología de las Arquitecturas maravillosas en los libros de caballerías*, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2007

Teresa Izquierdo

Universitat de València

El tema de l'Univers màgic reïx als llibres de cavalleries fins esdevenir no sols una constant, sinó un ingredient imprescindible de la trama cavalleresca. Ornament imprescindible del cavaller, la meravella evocada a través d'arquitectures i paisatges de faula, tant prompte sobreïx en la descripció dels entorns reals pels quals transcorren les andanes dels protagonistes com és evocada mitjançant imatges fantàstiques i impossibles per la ment sempre presta i creativa d'algun dels personatges, quan no del mateix narrador. El lector és àvidament transportat i conduït cap al món de la fantasia i l'encanteri de la mà d'un escriptor tan avisat com àvid de meravella, deixant-se seduir per la joia de les il·lustracions i les figures recreades, resta encisat per una realitat paral·lela llaurada i recreada exclusivament per a fer ressaltar l'esplendor i l'atractiu de la cavalleria.

Presat com a pretext estètic, la Faula s'insereix en l'esfera cavalleresca com a símbol de la moralitat i la gallardia del cavaller, de la bellesa i el primor de la dama significats a l'entorn on habita. Des d'aquesta perspectiva, la representació d'espais inesperats i extraordinaris, naturals o arquitectònics, floriria a les obres de cavalleries com un gènere literari específic, vessat al nucli del romanç en forma de fita arquitectònica, d'anècdota, conte o paràbola. Les descripcions minucioses de palaus, castells, jardins, coves o illes, riques en detalls, es brinden a un interessant anàlisi com a fonts documentals sota les quals descobrir velats els ideals i les aspiracions d'una societat, fins i tot sorprendre'ns recurrent architectures avui desaparegudes però ben presents al moment de la redacció de la novel·la, com les evocacions palatines de Constantinoble al *Tirant lo Blanc*.

Encuriós per la concurrència d'aquestes edificis traçats pel prodigi, Stefano Neri destil·la una sèrie d'ítems tòpics en els paisatges cavallerescos per arribar a la definició de la noció d'espai de meravella i la percepció que hom tenia de la màgia en l'arc dels

segles XV al XVII. Geografies com ara coves i grutes, illes i horts delitosos, jardins, torres, palaus i castells són els espais escollits per analitzar la incidència de l'encís en l'òrbita estètica i ideològica dels llibres de cavalleries. El recorregut s'escenifica a la seua contribució a través de la selecció d'una sèrie de textos de literatura hispànica, una ressenya de l'assumpte desplegat en cada escena precedeix la reproducció íntegra dels capítols destriats que s'erigeixen en arquetips exemplars.

Stefano Neri es limita a destil·lar les pautes fonamentals de cada concepte, per deixar parlar els textos tot seguit. És a dir, després de la introducció enllestida, el filòleg comprèn com n'és la pròpia obra que farà percebre la idea, l'espai suggerit.

L'obra es complementària de l'estudi del mateix autor, *L'eroe alla prova, Architetture meravigliose nel romanzo cavalleresco spagnolo del Cinquecento* (2007), que ressenyem en aquest mateix número de TIRANT.

TIRANT, 10 (2007)

Articles

[Rafael BELTRAN, Modalidades de la palabra en acción: narradores internos, recitaciones, rezos y conjuros en *Tirant lo Blanc*](#)

[Susana CAMPS PERARNAU, Un *Tirant* castellà i altres llibres de cavalleries a la biblioteca valenciana de Pere Andreu Sart \(València, 1512\)](#)

[Teresa IZQUIERDO ARANDA, Reflexions sobre els paisatges i les escenes de vida quotidiana al *Curial e Güelfa*](#)

[José Julio MARTÍN ROMERO, El *Ornamento de princesas*: un diàlogo sobre la educació femenina de Feliciano de Silva](#)

[Rafael M. MÉRIDA JIMÉNEZ, Los libros de caballerías en América: huellas culturales y cultura impresa \(1492-1516\)](#)

[Alejandro VELÁZQUEZ ELIZALDE, Función y sentido de los espacios exteriores en *Tirant lo Blanch*: ciudades, posadas, iglesias y plazas](#)

Ressenyes

[Rafael ALEMANY FERRER, *Introducció al "Tirant lo Blanc"*, Alzira, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana - Bromera, 2007 \(Llúcia MARTÍN\)](#)

[Javier BLASCO, *Cervantes, raro inventor*, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2005 \(Cristina MARTÍNEZ\)](#)

[Esteban CORBERA, *Febo el troyano*, ed. José Julio Martín Romero, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2005 \(Laura GARRIGÓS\)](#)

[Alberto DEL RÍO NOGUERAS, *Florindo* \('Guía de Lectura'\), Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2007 \(Cristina MARTÍNEZ\)](#)

Mónica NASIF, *Belianís de Grecia (Partes I y II)* ('Guía de Lectura'), Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2006 (Cristina MARTÍNEZ)

Joanot MARTORELL, *Tirant lo Blanc*, estudi preliminar i propostes de treball a cura de Jordi Galves, Barcelona, Edicions 62, 2005 (Rafael BELTRAN)

Stefano NERI, *Antología de las Arquitecturas maravillosas en los libros de caballerías*, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2007 (Teresa IZQUIERDO)

Stefano NERI, *L'eroe alla prova, Architetture meravigliose nel romanzo cavalleresco spagnolo del Cinquecento*, Pisa, Edizioni ETS, 2007 (Teresa IZQUIERDO)

Stefano NERI, *Lepolemo* ('Guía de Lectura'), Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2006 (Cristina MARTÍNEZ)

PALMERÍN DE OLIVIA, ed. Giuseppe DI STEFANO, intr. M.ª Carmen MARÍN PINA, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2004 (Laura GARRIGÓS)

Juan PÉREZ DE MONTALBÁN, *Palmerín de Oliva*, edición crítica, introducción y notas de Claudia Dematté, Pisa, Mauro Baroni Editore, 2006 (José Julio MARTÍN ROMERO)

El QUIJOTE desde el siglo XXI, ed. Nicasio SALVADOR MIGUELI y Santiago LÓPEZ-RÍOS, Alcalá de Henares, Centro de Estudios Cervantinos, 2005 (Cristina MARTÍNEZ)

Nota-ressenya

Stefano NERI, *L'eroe alla prova, Architetture meravigliose nel romanzo cavalleresco spagnolo del Cinquecento*, Pisa, Edizioni ETS, 2007

**Teresa Izquierdo
Universitat de València**

Complement de la publicació del mateix autor, *Antología de las Arquitecturas maravillosas en los libros de cavallerías*, ressenyada en aquest mateix número de TIRANT, és l'estudi preparat sobre la base del *corpus* de treball de l'Antologia, a més d'altres textos. Es tracta d'un compendi on recapitula els resultats i les impressions obtingudes per mostrar-les al lector una vegada assimilades. És una labor de síntesi i, de fet, s'erigeix sobre els mateixos textos seleccionats per a la cursa de l'antologia. Estructurada en quatre capítols fonamentals, precedits d'una introducció on presenta els trets ineludibles de la literatura cavalleresca, entre els quals s'enlaira la meravella enllaçant la trama, unificant continent i contingut de les escenes.

Arquitectures meravelloses, espais esbossats per l'encanteri constitueixen els dos grans camps en torn als quals gira l'exposició. Els significats rituals de l'aventura cavalleresca i la modulació narrativa centren l'atenció als darrers capítols. En tots ells, però, seran novament els textos a escriure la seua pròpia llegenda, inserits al discurs amb la naturalitat que permet el seguiment immediat del significat i el significat que sols amb una lectura atenta permetrà entendre.

Clarificada la figuració gràcies a les indicacions de l'autor, l'estudi es brinda com una esplèndida guia orientativa per aprofundir en la riquesa dels espais evocats a la literatura de cavalleries, per comprendre la iconografia dels paisatges suggerits. Des de la certesa d'abastar el significat del passatge, el lector pot deixar-se captivar per la Faula, gaudir del colorit del seu encís, sense perdre el sentit del fil de la lectura. Des d'aquesta perspectiva, Stefano Neri percep la sensualitat de la novel·la cavalleresca i ens convida a emprendre descobrir una triple lectura en clau estètica, iconogràfica i ideològica.